

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

ZAKONODAVNI OKVIR PLANSKOG SISTEMA

Planski sistem RS – pravni okvir

ZAKON I PRATEČE UREDBE:

- Zakon o planskom sistemu RS (ZoPS); 20.4.2018.
- Uredba o metodologiji upravljanja javnim politikama
- Uredba o obaveznim elementima plana razvoja AP i JLS
- Uredba o metodologiji za izradu srednjoročnih planova

Šta podrazumeva planski sistem RS?

- **Zakonski okvir:**
 - Upravljanje sistemom javnih politika i srednjoročno planiranje;
 - Predlaganje, usvajanje i sprovođenje planskih dokumenata;
 - Usklađenost planskih dokumenata i izveštavanje o sprovođenju;
 - Utvrđivanje i sprovođenje javnih politika;
 - **Planski sistem podrazumeva planiranje razvoja JLS u svim oblastima na oročeni vremenski period**

Javne politike

- **Javne politike (JP) su pravci delovanja RS, AP i JLS u određenim oblastima,** radi postizanja željenih ciljeva na nivou društva
- **Opšti i posebni ciljevi JP:**
 - **Opšti cilj – dugoročni cilj** – željeno stanje na nivou društva, u oblasti delovanja određene politike
 - **Posebni cilj:** cilj definisan u odnosu na određene subjekte / ili odnose u oblasti u kojoj JP deluje, čijim se ostvarenjem stvaraju preduslovi za ostvarivanje opšteg cilja

Planska dokumenta

- **Definicija:** akt kojim učesnik u planskom sistemu postavlja ciljeve, utvrđuje prioritete JP odnosno planira mere i aktivnosti za njihovo dostizanje, u okvirima svojih nadležnosti i u vezi sa svojim funkcionisanjem
- **Vrste planskih dokumenata:**
 - **Dokumenti razvojnog planiranja;**
 - **Dokumenti javnih politika;**
 - **Ostali planski dokumenti.**

Dokumenti razvojnog planiranja

Dokumenti razvojnog planiranja: planski dokumenti najšireg obuhvata i najvišeg značaja za donosioca:

- **Plan razvoja;**
- Investicioni plan;
- Prostorni plan RS i generalni urbanistički plan;
- Plan razvoja AP;
- **Plan razvoja JLS**

Plan razvoja – opšte informacije

- **Dugoročni dokument razvojnog planiranja**, najviši i najznačajniji republički, pokrajinski i lokalni dokument;
- Najviši u hijerarhiji dokumenata razvojnog planiranja;
- Na nivou RS donosi se za period od 10 godina, na nivou AP i **JLS za period do sedam godina**;
- Sličnost sadržaja planova razvoja na tri pomenuta nivoa organizacije vlasti u RS

Plan razvoja RS

- **Priprema:** Organ državne uprave nadležan za koordinaciju JP
- **Usvajanje:** NS na predlog Vlade RS
- **Sadržaj:** vizija, prioritetni ciljevi razvoja i regiona i smernice za realizaciju ciljeva
- **Obaveze usklađenosti:** usklađenost sa smernicama, ciljevima i zadacima koji proističu iz međunarodnih obaveza (EU), postojeći planovi, prostorni planovi, planovi JLS, smernice fiskalne politike
- **Izveštaj o učincima:** po isteku svake treće kalendarske godine od donošenja Plana, usvaja ga Vlada RS

Plan razvoja JLS

- **Priprema:** lokalna uprava; predlaže izvršni organ (Veće)
- **Usvajanje:** Skupština JLS
- **Sadržaj:** pregled i analiza postojećeg stanja, **vizija, prioritetni ciljevi razvoja, pregled i kratak opis mera** koje se razrađuju dokumentima JP i srednjoročnim planom JLS
- **Izveštaj o učincima:** Veće JLS utvrđuje Predlog izveštaja o učincima sprovođenja plana razvoja; Izveštaj usvaja Skupština JLS

Oblasti koje se uređuju planovima razvoja JLS

- Preporuka je, a i u praksi su JLS koje su usvojile planove razvoja, prioritetne razvojne ciljeve strukturirali u tri ključne oblasti (**glavne razvojne oblasti**):
 - **Ekonomski razvoj**
 - **Društveni razvoj**
 - **Urbani razvoj i zaštita životne sredine**

Razvojna oblast: Ekonomski razvoj

- **Oblasti u okviru:**
 - Privreda
 - Turizam i ugostiteljstvo
 - Poljoprivreda
 - Šumarstvo
 - Lokalni ekonomski razvoj
 - Ruralni razvoj
 - Investicije

Razvojna oblast: Društveni razvoj

- **Oblasti u okviru:**
 - Socijalna politika
 - Obrazovanje
 - Kultura
 - Omladinska politika i šanse za mlade
 - Zdravlje
 - Briga o porodici
 - Demografija

Razvojna oblast: Urbani razvoj i zaštita životne sredine

- **Oblasti u okviru:**
 - Prostorno planiranje
 - Stanovanje
 - Životna sredina
 - Upravljanje otpadom
 - Putna i saobraćajna infrastruktura
 - Uspostavljanje dobre uprave
 - Unapređenje lokalnih servisa za građane

Poljoprivreda i RR kao oblasti: mesto u planovima razvoja

- **Poljoprivreda i RR** pripadaju razvojnoj oblasti: Ekonomski razvoj
- Ciljevi iz ove oblasti **definišu se kao prioritetni u okviru Planova razvoja i razrađuju se mere za realizaciju cilja / ciljeva u oblasti poljoprivrede**
- Ukoliko se definišu ciljevi iz oblasti: Poljoprivreda i RR, **postoji bolji strateški okvir za donošenje strategije ili programa za oblast: Poljoprivreda i /ili RR**

Opština Kuršumlja- primer iz Plana razvoja 2020-2027

- Oblast : Ekonomski razvoj: prioritetni ciljevi:
 - Kuršumlja je privlačna i jedinstvena turistička destinacija koja se pozicionira u grupu od 10 najposećenijih JLS U RS
 - Kuršumlja je investiciona destinacija koja privlači nove investicije i stvara povoljan poslovni ambijent za ulaganja
 - **Podrška razvoju poljoprivrede**
 - Podrška povećavanju zaposlenosti u opštini Kuršumlja

4 cilja u oblasti Ekonomski razvoj; jedan se odnosi na oblast poljoprivrede

Opština Kuršumlja- primer iz Plana razvoja 2020-2027

- **Prioritetni cilj br. 3 : Podrška razvoju poljoprivrede**

Opis prioritetnog cilja : Razvojni potencijal poljoprivrede uprkos bogatom poljoprivrednom zemljištu, velikim i kvalitetnim pašnim površinama i ekološki čistoj sredini na teritoriji opštine nije dovoljno iskorišćen. Cilj je da se poljoprivreda učini bitnijom privrednom delatnošću u opštini uz rad na eliminisanju uzroka koji su doveli do činjenice da postoje sve lošiji uslovi da se lokalno stranovništvo na produktivan način bavi poljoprivredom (nedostatak putne infrastrukture, depopulacija, nizak nivo tehničko-tehnološke opremljenosti, sitni posedi). Opština Kuršumlja želi da se ponaša kao odgovorni subjekat koji unapređuje uslove za privatne poslovne poduhvate poljoprivrednika, osnažuje poljoprivredna domaćinstva i gazdinstva i stvara ambijent za uvećavanje tehničko-tehnološke opremljenosti i povećavanje zaposlenosti u sektoru poljoprivrede. Postoje jasne namere da se obezbede podsticajna sredstva iz opštinskog budžeta za rad postojećih i osnivanje novih zadruga i farmi, da se uvedu i sprovode preduzetnički i edukativni programi u oblasti poljoprivrede i da se obezbede povoljni uslovi za modernizaciju postojeće i pribavljanje nove opreme i mehanizacije.

Opština Kuršumlja- primer iz Plana razvoja 2020-2027

- **Mera: Podrška osnivanju i radu zadruga i farmi**

Opis mere: Opština Kuršumlja će u okviru ove mere doneti odluku o uvođenju podsticaja za nova i postojeća poljoprivredna gazdinstva, opredeliti sredstva za kupovinu opreme, mehanizacije i sredstava za rad, organizovati u saradnji sa višim nivoima vlasti sektorskim republičkim organizacijama obuke i edukacije i obezbediti neophodnu pravnu, ekonomsku i tehničku pomoć za unapređenje rada zadruga i farmi. Namera je da se poveća broj poljoprivrednih gazdinstava, unapredi njihova saradnja i obezbede uslovi za bolji i jednostavniji plasman proizvoda.

Odgovorni subjekat: Opština Kuršumlja

Vremenski rok za realizaciju: srednji (3 do 5 godina)

Dokumenti javnih politika

- **DJP se razrađuju prioritete ciljeve iz planova razvoja i definišu novi ciljevi u okviru posebnih oblasti i podoblasti, u kojima JLS imaju mogućnost da intervenišu**
- **Dokumenti javnih politika** putem kojih učesnici u planskom sistemu, utvrđuju ili razrađuju već utvrđene javne politike su:
 - **Strategija;**
 - **Program;**
 - **Koncept politike;**
 - **Akcioni plan.**

Strategije

- **Osnovni dokument javne politike:** utvrđuju se strateški pravci delovanja i javne politike u konkretnoj oblasti planiranja i sprovođenja JP
- Na nivou RS usvaja se za period od 5 do 7 godina
- **Sadržaj:** vizija, postojeće stanje, opšti i posebni ciljevi JP, mere, pokazatelji učinka, okvir za praćenje, sprovođenje, vrednovanje i izveštavanje
- **Jedan opšti i pet posebnih ciljeva**
- **Vrste:**
 - Sektorska / među-sektorska
 - Nacionalna / sub-nacionalna

Program

- **Dokument JP užeg obuhvata od strategije**
- Razrađuje poseban cilj strategije ili nekog drugog dokumenta (plan razvoja RS, AP, JLS, Program Vlade, koncept politike)
- Predstavlja grupu nezavisnih i tesno povezanih mera i / ili projekata
- Sadržaj: isti elementi kao i strategija; a posebno razrađene mere za postizanje posebnog cilja / ciljeva
- Sadrži uglavnom do tri posebna cilja
- Usvaja se **za period do tri godine**

Donošenje strategija i programa u oblasti poljoprivrede i RR

- JLS sa izraženom razvojnom orijentacijom u oblasti PiRR mogu da donose strategije i programe
- **Preporuka je da poljoprivreda bude zastupljena u planu razvoja u delu: Ekonomski razvoj (da postoji prioritetni cilj / ciljevi vezani za PiRR)**
- **Preporuka je da strategiju razvoja poljoprivrede donose JLS sa snažnim poljoprivrednim kapacitetima, jasnim ciljevima iz oblasti PiRR u okviru planova razvoja i sa snažnim finansijskim i budžetskim kapacitetima da finansiraju mere iz oblasti PiRR**
- Strategija se donosi za duži period, a program za period od tri godine

Koncept politike

- **Polazni dokument JP**, kojim se usvajaju principi i /ili smernice, po kojima će se sprovesti sistemska reforma u određenoj oblasti
- **Smernice** za izradu strategije ili programa
- Donosi se u slučaju da postoje međusobno isključive opcije, koje imaju značajan uticaj na različite ciljne grupe i zainteresovane strane
- **Sadržaj**: postojeće stanje, opis promene koja se planira, opšti i posebni ciljevi JP koji se žele postići, koncept grupa mera JP, rezultat sprovedene analize efekata, rezultat procesa konsultacija, predlog izabrane opcije

Akcioni plan

- Dokument najvišeg nivoa detaljnosti
- Donosi se u cilju razrade strategije ili programa; njihov sastavni deo
- Revidira se po potrebi
- **Usvaja se za period primene strategije ili programa**
- **Sadržaj:** opšti i posebni ciljevi, mere i aktivnosti, projekti, institucije, partneri, rok za realizaciju mera i aktivnosti, sredstva, pokazatelji učinka, informacije o propisima koje je potrebno doneti

Mere javnih politika

- **Mera JP:** skup aktivnosti (ključnih i povezanih) koje se preduzimaju radi postizanja opšteg ili posebnog cilja (željenog učinka JP)
- **Vrste mera JP:**
 - Regulatorne (standardi i pravila)
 - Podsticajne (fiskalne, finansijske, ne-finansijske)
 - Informativno-edukativne (kampanje)
 - Institucionalno-upravljačke i organizacione (promene, uvođenje novih organizacija i institucija)
 - Obezbeđenje dobara i pružanje usluga od strane učesnika u planskom sistemu i javne investicije (kapitalni i infrastrukturni projekti, investicije)

Srednjoročni plan

- **Definicija:** Srednjoročni plan je sveobuhvatan planski dokument koji se donosi za period od tri godine i koji omogućava povezivanje JP sa srednjoročnim okvirom rashoda
- **Obaveza izrade srednjoročnog plana:** subjekti koji imaju obavezu izrade srednjoročnog plana:
 - Organi državne uprave i organizacije za obavezno osiguranje;
 - Korisnici budžetskih sredstava RS;
 - Korisnici javnih sredstava i korisnici budžeta AP i JLS;
 - Ostali korisnici nad čijim radom nadzor vrši AP ili JLS.

Srednjoročni plan – trenutna situacija

- U ovom momentu **postoji nizak nivo operabilnosti**, imajući u vidu da se očekuje donošenje nacionalnih programa u oblasti poljoprivrede i drugih dokumenata viših nivoa vlasti od JLS
- **Prioritetni ciljevi iz oblasti poljoprivrede i RR i mere uz cilj /ciljeve se unose u Srednjoročni plan putem preuzimanja**
- Postoji uslovi da se u Srednjoročni plan potencijalno unose i podaci koji se odnose na finansiranje godišnjih programa u oblasti poljoprivrede
- **Tabela: Troškovi programa drugih predlagača**

Utvrdjivanje i sprovođenje JP

- Dokumenta JP izrađuje i usvaja nadležni učesnik u planskom sistemu
- Inicijativu za izmenu, izradu i usvajanje dokumenta JP nadležnom predlagaču mogu da podnesu državni organi i organizacije, organi i organizacije JLS, građani, privredni subjekti, udruženja, naučno-istraživačke i druge organizacije u odnosu na koje se sprovode određene JP

Transparentnost procesa

- Predlagač dokumenta JP je obavezan da obavesti javnost o početku izrade dokumenta objavljivanjem obaveštenja na internet stranici
- Postoji obaveza sprovođenja konsultacija u svim fazama izrade dokumenta JP – omogućavanje učešća svih zainteresovanih strana i ciljnih grupa u procesu
- Postoji obaveza razmatranja sugestija koje tokom konsultacija iznose zainteresovane strane i ciljne grupe
- Predlagač je obavezan da informacije o rezultatima sprovedenih konsultacija objavi na internet stranici (15 dana od dana završetka konsultacija)

Transparentnost procesa – sprovođenje javne rasprave

- Sprovođenje javne rasprave je obavezno pre podnošenja dokumenta JP na razmatranje i usvajanje
- Posle sprovedene javne rasprave priprema se Izveštaj o sprovedenoj javnoj raspravi (zainteresovane strane, ciljne grupe, sugestije, elaboracija razloga za prihvatanje ili odbijanje sugestija)
- Izveštaj o sprovedenoj javnoj raspravi se prilaže uz predlog dokumenta JP, objavljuje na internet stranici

JIS

- JIS : informacioni sistem za planiranje, praćenje sprovođenja, koordinaciju JP i izveštavanje
- JIS je elektronski sistem u koji učesnici u planskom sistemu unose sadržaj svojih dokumenata JP i srednjoročne planove i vrše izveštavanje
- Putem JIS-a se obezbeđuje veza između sadržaja JP, srednjoročnih planova korisnika budžetskih sredstava nadležnih za sprovođenje mera JP i njihovih finansijskih planova

Nastavljamo dalje!

- **HVALA NA PAŽNJI**